

การเกิดประชาคมอาเซียนกับ การศึกษาของประเทศไทย (๓)

อาเซียนจะเข้าสู่การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนเต็มรูปแบบภายในปี ๒๕๕๘ ผลกระทบจากการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนต่อการศึกษา ได้แก่ การเปิดเสรีทางการศึกษาและการเคลื่อนย้ายกำลังคนเสรีในตลาดแรงงานของภูมิภาค โดยตลาดแรงงานจะมีโอกาสในการเลือกจ้างบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและความชำนาญมากขึ้น การแข่งขันเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานสูงขึ้น ซึ่งปัจจัยกระตุ้นจากภายนอกนี้ส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาต้องเตรียมนักศึกษาที่กำลังจะเป็นบัณฑิตให้เป็นผู้มีความรอบรู้และสามารถที่จะเป็นพลเมืองของโลกเพื่อแข่งขันได้ในตลาดแรงงานระดับภูมิภาคและระดับสากล

จากฉบับที่แล้ว ‘คอลัมน์เรื่องเล่าอาเซียน’ ได้นำเสนอการดำเนินการที่ผ่านมาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาไทยเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง สำหรับในปีงบประมาณ ๒๕๕๕ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดให้มีโครงการ/กิจกรรมหลายรูปแบบ เพื่อเร่งผลักดัน และกระตุ้นให้สถาบันอุดมศึกษาเห็นความสำคัญในการเตรียมความพร้อมของนิสิต นักศึกษา และบุคลากร เพื่อเข้าสู่การเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘

โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาไทยและอาเซียน เป็นโครงการหลักโครงการหนึ่งในการเตรียมความพร้อมของนิสิต นักศึกษา ซึ่งมีงบประมาณสนับสนุน ๑๐ ล้านบาท เนื่องจากการให้นักศึกษาได้มีโอกาสไปศึกษาในต่างประเทศในช่วงเวลาสั้นๆ จะเป็นกลไกที่สำคัญในการกระตุ้นให้นักศึกษาได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม เรียนรู้วิถีการศึกษาในประเทศอื่นๆ เรียนรู้การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม เรียนรู้วิชาการใหม่ๆ ที่แตกต่างไปจากวิชาที่สอนในมหาวิทยาลัยต้นสังกัด เรียนรู้ภาษาต่างประเทศทั้งด้านวิชาการและการสื่อสาร ได้เปิดโลกทัศน์สู่สากล รวมทั้งได้เครือข่ายในกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการทำงานในอนาคต

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพนักศึกษาไทยให้พร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงานในภูมิภาคอาเซียนและมีประสบการณ์ในต่างประเทศ พร้อมทั้งส่งเสริมการถ่ายโอนหน่วยกิตกลับมายังสถาบันอุดมศึกษาต้นสังกัด ตลอดจนใช้การศึกษาเป็นตัวนำสู่การกระชับความสัมพันธ์และการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ทั้งนี้ สกอ. ดำเนินโครงการในรูปของคณะกรรมการบริหาร โดยจัดสรรทุนการศึกษาให้นักศึกษาไทยระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ ๒ ขึ้นไป จากทุกสถาบันอุดมศึกษาจำนวน ๖๐ คน ลงทะเบียนเรียน (และต้องไม่ใช้การฝึกอบรมหรือดูงาน) ระยะเวลา ๑ ภาคการศึกษา แต่ไม่เกิน ๔ เดือน ในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนอีก ๙ ประเทศ ซึ่งนักศึกษาต้องลงทะเบียนเรียนอย่างน้อย ๒ รายวิชาและต้องถ่ายโอนหน่วยกิตกลับมายังสถาบันอุดมศึกษาต้นสังกัดอย่างน้อย ๖ หน่วยกิต โดยต้องแสดงหลักฐานว่ามีการถ่ายโอนหน่วยกิตระหว่างกัน

สกอ. จะประกาศผลการพิจารณาคัดเลือกนักศึกษา ที่สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งเสนอชื่อผู้สมัครมาสถาบันละไม่เกิน ๕ คน ภายในวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ และผู้เข้าร่วมโครงการจะต้องเดินทางก่อนวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๕ โดย สกอ. จะให้การสนับสนุนค่าเบี้ยเลี้ยงเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายประจำเดือนและที่พักแบบเหมาจ่ายไม่เกินจำนวน ๘๐๐ ดอลลาร์สหรัฐต่อเดือน ผู้อ่านสามารถติดตามคุณสมบัติของนักศึกษาที่สมัคร ค่าใช้จ่ายที่ สกอ. ให้การสนับสนุน และรายละเอียดอื่นๆ ได้จากเว็บไซต์ www.inter.mua.go.th หัวข้อ Announcement

นอกจากนี้ สกอ. ยังได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและภาษาในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านให้แก่ นักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรด้านอุดมศึกษา อันจะเป็นการสร้างศักยภาพของบัณฑิตในอนาคตให้มีความสามารถตอบสนองตลาดแรงงานและการเคลื่อนย้ายกำลังคนระหว่างสมาชิกของประชาคมอาเซียน และเป็นการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน พร้อมจัดโครงการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน จำนวน ๓ โครงการ มีระยะเวลาดำเนินการ ๕ เดือน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - เดือนกันยายน ๒๕๕๕ โดย สกอ. จะประกาศผลการคัดเลือกโครงการต่างๆ ภายในเดือนเมษายน ๒๕๕๕ และจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานให้แก่โครงการที่ได้รับการคัดเลือกผ่านมหาวิทยาลัย/สถาบันต้นสังกัด ซึ่งแต่ละโครงการมีรายละเอียด ดังนี้

โครงการวิจัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อสนับสนุนให้อาจารย์และบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาไทยทำวิจัยด้านการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ภาษาพม่า ภาษาลาว ภาษาเขมร ภาษาเวียดนาม ภาษาบาฮาซามาเลเซีย/อินโดนีเซีย ซึ่งจำเป็นและตอบสนองต่อพลวัตทางเศรษฐกิจของประชาคมอาเซียน ทั้งนี้ สกอ. ได้จัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการนี้เป็นเงินรวม ๓ ล้านบาท เพื่อดำเนินโครงการวิจัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับการทำงานในประชาคมอาเซียน จำนวน ๑ โครงการ ในวงเงินไม่เกินโครงการละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท และโครงการวิจัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ภาษาพม่า ลาว เขมร เวียดนาม บาฮาซามาเลเซีย/อินโดนีเซีย ภาษาละ ๑ โครงการ ในวงเงินไม่เกินโครงการละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท รวม ๕ โครงการ เป็นเงิน ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่ง สกอ. ได้ให้สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดและในกำกับเสนอโครงการให้คณะกรรมการคัดเลือก โดยพิจารณาจากคุณภาพและความสมบูรณ์ของข้อเสนอโครงการวิจัย ความเชื่อมโยงของงานวิจัยกับการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับการทำงานในประชาคมอาเซียน หรือความเชื่อมโยงของงานวิจัยกับการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน ความเป็นไปได้ในการดำเนินงานวิจัยให้แล้วเสร็จในเวลาที่กำหนด ผลของการวิจัยที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในการพัฒนาการเรียนการสอน และหัวหน้าโครงการวิจัย ซึ่งหลังจากดำเนินโครงการแล้ว คาดว่าจะได้ผลการวิจัยที่จะนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและภาษาประเทศเพื่อนบ้านให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและภาษาประเทศเพื่อนบ้านให้มีผลในทางปฏิบัติจริง

โครงการจัดทำหลักสูตรร่วมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน เป็นอีกหนึ่งโครงการที่สนับสนุนให้อาจารย์และบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาไทยได้พัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ภาษาพม่า ภาษาลาว ภาษาเขมร ภาษาเวียดนาม ภาษาบาฮาซามาเลเซีย/อินโดนีเซีย โดย สกอ. สนับสนุนงบประมาณดำเนินการ เป็นเงิน ๖ ล้านบาท เพื่อพัฒนาหลักสูตรร่วมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ภาษาพม่า ภาษาลาว ภาษาเขมร ภาษาเวียดนาม ภาษาบาฮาซามาเลเซีย/อินโดนีเซีย ภาษาละ ๒ โครงการ รวม ๑๒ โครงการ ในวงเงินโครงการละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายสมทบในการเดินทางไปเจรจาความร่วมมือ และการจัดประชุมร่วมกับมหาวิทยาลัยคู่สัญญาในประเทศเป้าหมาย (ไม่รวมการศึกษาดูงาน และการฝึกอบรม) ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ จะคัดเลือกโครงการ โดยพิจารณาจากคุณภาพและความสมบูรณ์ของข้อเสนอ แนวทางการดำเนินโครงการ ความเป็นไปได้ในการจัดทำหลักสูตรร่วม และการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน และความเชื่อมโยงของการจัดทำหลักสูตรร่วมกับการพัฒนาการเรียนการสอนด้านภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศเพื่อนบ้านที่เกิดขึ้นได้จริง

โครงการกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศเพื่อนบ้านให้นักศึกษาและอาจารย์ จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาและอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาไทยได้พัฒนาและแสดงออกถึงความรู้ความสามารถทางทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาพม่า ภาษาลาว ภาษาเขมร ภาษาเวียดนาม ภาษาบาฮาซามาเลเซีย/อินโดนีเซีย ในการอ่าน พูด เขียน คิดวิเคราะห์ โดย สกอ. สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมและค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต นักศึกษา ในวงเงินรวมทั้งสิ้น ๑๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท

กิจกรรมภายใต้โครงการเปิดกว้างในทุกมิติ ทั้งในด้านการพูด การอ่าน การเขียน รวมทั้งการนำภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศเพื่อนบ้านไปใช้ในชีวิตประจำวัน ตัวอย่างกิจกรรม เช่น การประกวดสุนทรพจน์ การประกวดบทความ การได้วาที การจัดค่ายภาษา การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การรณรงค์ใช้ภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศเพื่อนบ้านในชีวิตประจำวัน เป็นต้น ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ จะคัดเลือกโครงการ โดยพิจารณาจากคุณภาพและความเหมาะสมของข้อเสนอการจัดกิจกรรม แนวทางการดำเนินโครงการ ความเป็นไปได้ในการเข้าร่วมโครงการของนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ และความเชื่อมโยงของกิจกรรมกับการพัฒนาการเรียนการสอนด้านภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งคาดว่านักศึกษาและอาจารย์ของสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ จะได้พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เกิดความตื่นตัวและตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน อันจะนำไปสู่การตอบสนองตลาดแรงงานและการเคลื่อนย้ายกำลังคนระหว่างสมาชิกของประชาคมอาเซียน

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในฐานะหน่วยงานการศึกษา รับผิดชอบการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน คาดหวังว่าโครงการต่างๆ ข้างต้น จะเป็นโครงการต้นแบบเพื่อกระตุ้นให้สถาบันอุดมศึกษาได้นำไปคิดต่อยอดจัดทำกิจกรรมเพื่อผลักดันให้นิสิต นักศึกษาและบุคลากรอุดมศึกษามีความตื่นตัวในการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการและทักษะที่จำเป็น ทั้งด้านภาษาอังกฤษ และภาษาเพื่อนบ้าน พร้อมทั้งจะปรับตัวเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานอาเซียนในอนาคตอันใกล้ต่อไป 